

V snegu.

Gležko je stopal stari Peter Lužar po sneženi gazi, katero je bila močno pokazila huda burja z obilnimi zameti.

Terjat je bil šel zastaran dolg ter se je zakasnil, sedaj se pa pozno vrača domov. Sicer je bil krepke postave, junak, da bi se treh ne ustrašil; a kaj ti pomaga, telo vendar ni iz jekla, in pa taka burja in taka pot mora utruditi in segreti še takega korenjaka. In sneg zapadenec še vedno pada v drobnih in gostih kosmih, mrzla burja pa ga z vso silo zaganja možu v obraz.

Z velikim naporom pride slednjič do vrha. »Hvala Bogu!« vsklikne utrujeni potnik. »Sedaj sem pa na trdem; najhujše je prestano. Še dobre pol ure, pa sem pri Lenčkovih in tam lahko prenočim, če mi noge odpovedó. Star sem že in nekatero zimo sem že pretolkel, a tako se mi še ni upirala nobena pot. Toda, Peter, le urno stopi, da te ne prehití popolna tema!«

Po tem kratkem samogovoru prižge Lužar lučico v svetilki, katero si je izposodil »Podklancem«, razpne svoj velikanski dežnik, da bi vsaj nekoliko kljuboval drzni sili ledene burje in nadležnega snega... Kar zasliši neko čudno tuljenje. Peter se močno prestraši... Kaj je neki? ali je bilo to tuljenje in zavijanje le delo silovite burje? ali je morda celo volka prignala lakot tako blizo? Lužar se boji najhujšega; ves se trese in že začne misliti na smrt; že obuja kesanje in trdni sklep, da pojde takoj k spovedi, ako srečno prebije to nevarnost, ter dela še druge obljube. Pa tuljenje se mu zdi čimdalje hujše in bližje. Kaj bo, kaj bo? Bežati ni kam, orožja ni družega nego dežnik in žepni nož... Hipoma se mu zasveti v glavi vendar še iskrica tolažbe: kaj pa, ko bi bil pes, zakaj zdelo se mu je, da sliši vmes večkrat tudi nekaj takega, kakor — pasji lajež. A zopet ga straši misel, kaj, če bi bil vendar le volk: saj laja tudi lesica, zakaj bi pa volk ne, mar ni pasjega rodu?

Pa dolgo ne utegne primerjati strahu in tolažbe... Tuljenje je pojenjalo; a že čuje, čeravno žvižga burjin piš, bližajoče se skoke in, predno se prav zavé, privali se nekaj črnega predenj. Velik kosmat pes se spnè po njem, mahlja z repom ter žalostno cvili, kakor bi hotel naznanjati kaj posebnega. — »Kaj, ali prav vidim, Vinčanov pes! Čerín, ná, tà, tà!« vsklikne Lužar in pokliče znanega sosedovega psa. A žival se le obrne, mahne z repom ter takoj steče naprej.

Peter vesel, da ni nič hujšega, pa tudi spet pogumen, ker ima močnega varuha poleg sebe, si vendar misli: »Pes mora imeti nekaj posebnega, ker se tako vede. Pojdi za njim!« In v tem hipu pozabi na mraz in na sneg, pa tudi utrujenosti ne čuti več, marveč brzo hiti po pasjem sledu, kolikor ga more razločevati s pomočjo slabo brleče svetilke, ne mené se za to, da jo krene od prave poti v stran.

Hipoma pes obstoji in zažene zopet ono tožno zavijanje, katero je poprej možu povzročilo toliko strahu. Lužar se približa, zagleda človeka že nekoliko zasneženega, primakne svetilko k obrazu in takoj spozna svojega

soseda — krčmarja Vinčana. Tako se prestraši, da mu svetilka pade iz rok in skoro omedli. Burja ostro zavije, trepetajoči plamen v svetilki jame pojemati, pes pa žalostno zatuli.

A Lužar je bil moder mož in je vedel, da tu ni kar nič časa zgubljati. Hitro se ohrabri, poklekne poleg ponesrečenca in posluša, če še diha. Hvala Bogu, še je iskrica življenja v njem. Urno ukrene vse, kar treba, da bi zmrzleca zopet obudil k življenju. Najprej mu obriše mrtvobledi obraz, na katerem se je delala ledena skorja; diha vanj, da bi ga segrel; drgne s snegom roke, da bi mu oživil kri; sključene prste rahlo uravnava in v usta počasi vliwa kapljice krepčila, ki je ima pri sebi; vse poskuša, kar je kdaj slišal, da se mora storiti v takih slučajih. Vmes pa kliče Vinčana z najlepšimi imeni, kar jih vé, da bi vzdramil ljubega soseda, in moli prav iz srca, da bi še oživel.

Ni bilo zastoj delo usmiljenega Samarijana. Zmrzlecu se polagoma povrne zavest. Oj, kako se Peter vzradosti, ko zopet izpregovori. Ko pes sliši glas svojega gospodarja, veselo zalaja in skače okrog po snegu, kakor nor; potem pa se mu približa z repom mahaje, povoha ga in zopet glasneje zalaja.

»Priden pes, priden«, reče Lužar in potaplja zvesto žival po kosmatem hrbitšču. Vinčan poskuša vstati. Težko gré, soséd mu pomaga in prigovarja, naj bo srčen, čeravno je sam v največjih skrbéh, kako bosta prišla do ljudij v takem metežu, kjer se niti pot ne more več razločiti. A stari Peter je vedno ravnal po pravilu: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal; stôri, kolikor moreš storiti sam, za drugo bode že skrbel ljubi Bog.« Razpne dežnik, da bi vsaj nekoliko branil sebe in bolnega soseda, ker burja noče prenehati in jima meče sneg vedno z jednako silo v obraz. Tesno se oklene rešenca in ga drži z jedno roko čez pas, z drugo pa čvrsto stiska dežnik, da mu ga burja ne izviije in ne odnese, svetilko pa prepusti Vinčanu.

Nekaj časa gré še dosti dobro. Prvi seveda jame pešati Vinčan, ki ga mora Peter bolj nesti, nego voditi. »Pustiva svetilko v snegu«, reče Vinčan s slabotnim glasom, »ne morem je več držati, saj nama itak le malo pomaga. Živali se prepustiva. Pes najbolje vé za pot.«

In »čerín«, kakor bi se zavedal svoje imenitne naloge, verno stopa poleg nju s povešenim repom, oči ima vedno uprte v snežena tla, da bi ne zgrešil prave poti.

A le počasi, silno počasi se pomikajo dalje; že celo uro se trudijo za pot, za katero se sicer rabi le četrt ure. Slednjič se zasveti luč od daleč.

»Sosed, potrpi še malo, skoro sva v zavetju.«

»Ne morem, Peter, moči mi pojemajo.«

»Okleni se me, da te nesem, saj ni več daleč.«

Vinčan res to stori in Lužar maha dalje obilno obložen, da mu lije pot s čela. Dežnika ne more več držati; kar iz rok ga izpusti v sneg, misleč, boljše je življenje nego blago, saj tudi na ladiji pomečejo v morje najdražje reči, da bi si le rešili življenje. »Išči, čerín, išči!« priganja zvestega psa, da bi ne zgrešil pravega tira, sam pa napenja poslednje moči, da bi ne omagal pod težkim bremenom.

»Hvala tisočerna, dobrotljivi Bog !« vzdihne Peter, ko pridejo slednjič do Lenčkove hiše, ki je samotno stala poleg ceste, precej oddaljena od vasi. In ta zdihljej mu je prišel res iz srca, zakaj nikoli še ni tako v živo čutil, kako velik dar je — življenje.

Ne bom dalje opisoval, kako so postregli potnikoma pri Lenčkovih; kako je mirno spanje okrepilo Vinčana, ki je sedaj povedal, da ga je bila

božjast vrgla na samotnem potu in da bi bil prav gotovo umrl, ko bi mu ne bil prišel Lužan še pravočasno na pomoč. Le to naj še omenim, da so vsi skupno Boga zahvaljevali za rešenje in da dobri Peter ni nikoli pozabil tega dneva. Če ga je pa kdo pohvalil zaradi njegovega junaškega dejanja, se je zadovoljno nasmehnil in vselej pristavil: »Zaradi mene bi bil Vinčan lahko dvakrat umrl, ne le jedenkrat, da veste, ampak pes ga je rešil, pes.«

Ivan Rekar.

